

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра теорії та історії держави і права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
Юридичний факультет
«12» серпня 2024 р.
Олена ЯРА

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри теорії
та історії держави і права
Протокол № 1 від 12 серпня 2024 р.
В.о. завідувача кафедри
Ірина ЄРМОЛЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Право»
Інна ГОРІСЛАВСЬКА

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА НОРМОПРОЄКТУВАННЯ»**

Галузь знань	08 «Право»
Спеціальність	081 «Право»
Освітня програма	081 «Право»
Факультет	Юридичний
Розробник:	Анна МЕЛЬНИК, асистентка кафедри теорії та історії держави і права, доктор філософії (галузь знань Право).

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА НОРМОПРОЄКТУВАННЯ»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Галузь знань	08 Право	
Спеціальність	081 Право	
Освітня програма	Право	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) за наявності	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки (курс)	3	-
Семестр	5	-
Лекційні заняття	26 год.	-
Практичні семінарські заняття	13 год.	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	81 год.	-
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	-

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета - досягнення всебічного глибокого розуміння студентами поняття, ролі та процесу нормотворчої діяльності, набуття студентами практичних навичок в нормопроектуванні, зокрема підготовці проекту нормативно-правового акта, супровідних документів до нього, а

також проведення експертизи проектів нормативно-правових актів, що в свою чергу сприятиме формуванню творчої особистості майбутніх правників.

Завдання – формування теоретичних знань та практичних навичок створення проектів нормативно-правових актів відповідно до вимог чинного законодавства України.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 5. Вільно спілкуватися іноземною мовою професійного спрямування (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	тижні	усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий МОДУЛЬ 1. Основи та техніка нормопроєктування (60 годин)							
Тема 1. Теоретичні основи нормопроєктування	1	3	2	1	-	-	0
Тема 2. Проект нормативно-правового акта, його сутність, значення, основні стадії підготовки	2-3	45	4	1	-	-	40
Тема 3. Вимоги нормопроєктувальної техніки при підготовці текстів юридичних документів	4-5	6	4	2	-	-	0
Тема 4. Правотворчі помилки: причини появи та шляхи їх усунення у текстах юридичних документів	6-7	6	4	2	-	-	0
Разом за змістовим модулем 1		60	14	6	-	-	40
Змістовий МОДУЛЬ 2 Особливості погодження та прийняття нормативно-правових актів (60 годин)							
Тема 5. Правова експертиза проектів нормативно-правових актів як гарантія підготовки якісного проєкту	8-9	6	4	2	-	-	0
Тема 6. Адаптація законодавства України до законодавства Європейського союзу	10-11	3	2	1	-	-	0
Тема 7. Законодавчий процес	12-13	6	4	2	-	-	0
Тема 8. Підзаконна нормотворчість	14-15	45	2	2	-	-	41
Разом за змістовим модулем 2		60	12	7	-	-	41
<i>Разом за семестр</i>		120	26	13	-	-	81

3. Теми практичних занять

№ з.п.	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні основи нормопроєктування	1
2	Тема 2. Проект нормативно-правового акта, його сутність, значення, основні стадії підготовки	1
3	Тема 3. Вимоги нормопроєктувальної техніки при підготовці текстів юридичних документів	2
4	Тема 4. Правотворчі помилки: причини появи та шляхи їх усунення у текстах юридичних документів	2
5	Тема 5. Правова експертиза проектів нормативно-правових актів як гарантія підготовки якісного проєкту	2
6	Тема 6. Адаптація законодавства України до законодавства Європейського союзу	1
7	Тема 7. Законодавчий процес	2
8	Тема 8. Підзаконна нормотворчість	2
	Разом	13

4. Теми самостійної роботи

№ з.п.	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. Проект нормативно-правового акта, його сутність, значення, основні стадії підготовки	40
2	Тема 8. Підзаконна нормотворчість	41
	Разом	81

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- іспит;
- модульні тести;
- захист практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання.

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти;
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- іспит;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);

10. Рекомендовані джерела інформації

Базова література

1. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 40-41, 42. ст. 492.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 9-10, № 11-12, № 13. ст. 88.
4. Господарський процесуальний кодекс України. Кодекс від 06.11.1991. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>.
5. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003. Редакція від 19.01.2019. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
7. Андрущенко В.Л. "Теорія та практика нормопроєктування". - Київ: Юрінком Інтер, 2020.

Допоміжна література

1. Хоменко М. М. Визначення основних вимог до правових норм у процесі нормопроєктування [Електронний ресурс] / М. М. Хоменко // Право України. - 2021. - № 12. - С. 64-73. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prukr_2021_12_9
2. Курепіна О. Ю. Напрями вдосконалення техніки нормопроєктування у сфері державної регуляторної політики у контексті підвищення ефективності стимулюючого правового режиму господарювання [Електронний ресурс] / О. Ю. Курепіна // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. - 2024. - Вип. 81(1). - С. 291-300. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2024_81\(1\)_49](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2024_81(1)_49)
3. Боярський О. О. Процес розширення участі людини в місцевому самоврядуванні через актуалізацію феноменології нормопроєктування [Електронний ресурс] / О. О. Боярський // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. - 2021. - № 4. - С. 6-23. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2021_4_3

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України / Офіційний вебпортал парламенту України. Режим доступу: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Кабінет Міністрів України / Урядовий портал. Єдиний вебпортал органів виконавчої влади України. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Президент України / Офіційне інтернет-представництво. Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/>
4. Верховний суд України / Судова влада України. Режим доступу: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>
5. Конституційний Суд України / Офіційний вебсайт. Режим доступу: <https://ccu.gov.ua/>
6. Європейський суд з прав людини / The European Court of Human Rights. Режим доступу: <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c>